

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

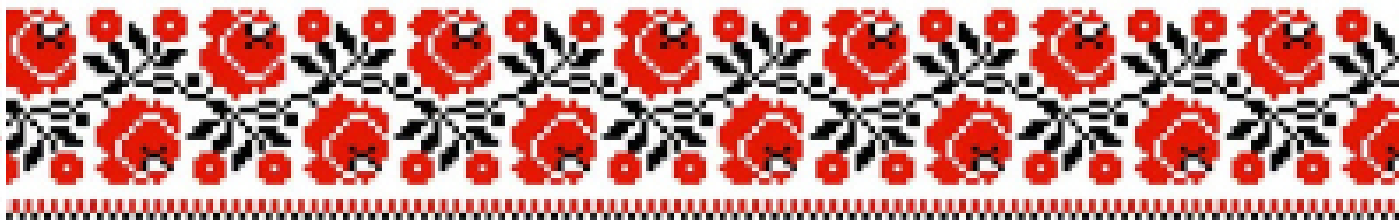
2025 рік

№ 11(408)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

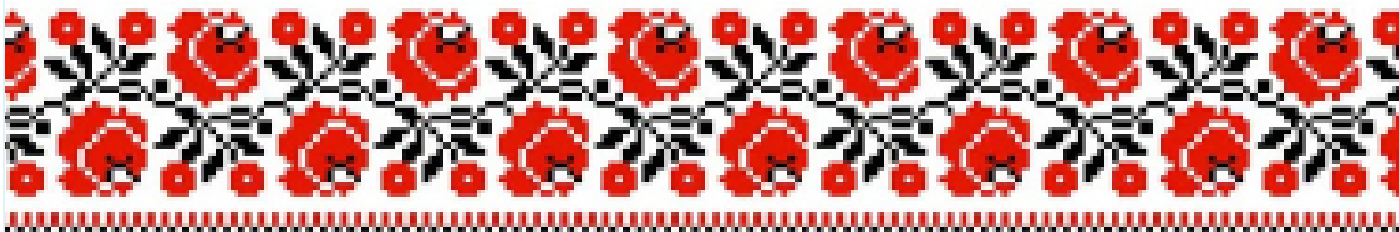
З нотками щемливими і водночас піднесеними пройшла імпреза-віншування володарів Відзнаки імені Василя Макуха за 2025 рік. Особливо це важливо у пору російської-української війни. На світлині лавреати Відзнаки імені Василя Макуха та організатори імпрези. Перелік цьогорічних номінантів читайте у цьому номері.

"У всіх народів мова — це засіб спілкування, у нас це — фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох — це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються..."

"Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову"

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» — незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.
Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен»

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № І-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Представництва редакції:

У США: Promethean's Retort P.O.Box 35
Lyndhurst, N.J. 07071-0035 USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V.
Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J.
07069, USA;

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod,
Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 –
100 Bielsk Podlaski, Polska

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журналу „CatArt”
Видавець
Видавничо-поліграфічний
центр
вул. Воскресенська, 11
49000 місто Дніпро
Україна

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ШАНОВНІ ДОБРОЧИНЦІ!

Найперше, що нам потрібно для перемоги - це єдність. Коли ми всі один за одного - ніякий ворог не страшний. Допомога, підтримка, взаєморозуміння, повага, не байдужість, віра для перемоги надзвичайно важливі.

Тому низький уклін тим, хто допомагає сьогодні нашій Вітчизні встояти у цю важку днину.

Системно боронять рідний край від ворога княжими жертвами родина **Василя та Ольги Карпенко (Monroe, MI.,)**. Ось нині вони не забули ані про воїнів ЗСУ, ані про сиріт у Дніпрі.

Роками допомагає проектам нашого видання **Товариство української мови у США (голова Віра Боднарук)**. Вкотре не байдужі патріоти відгукнулися на патріотичні потреби щомісячника.

З перших чисел «Бористену» підтримує його добродійка **Світання Свириденко (Shelton, CT.,)**.

Справжній український патріот **Василь Стан (Boston, MA.,)** не лише допомагає княжими жертвами отчому краю, а й заохочує до цього інших.

Так він надіслав фінансову допомогу від добродійців **Андрія Лозинського та Володимира Пуцака** з поміткою «на необхідні витрати».

Родина добродійки **Галини Степанівни Грушецької з Чикаго** як завжди офірувала кошти для потреб нужденних стареньких в Україні.

Щиро зичимо, аби була щасливою кожна днина цих світлих людей!

Влас. інформ.

----- Зміст -----

Стор.1 Адреси доброти

Стор.2-5 у Дніпрі вішували лауреатів відзнаки ім. В. Макуха

Стор.6-7 ПОЕТИ НЕ
ВМИРАЮТЬ

Стор.8-9 Між Києвом і Цешином. Почесний докторський ступінь для професорки міжкультурної педагогіки

Еви Огородзької-Мазур

Стор.10-11 Відновлення Українського Осередку на Флориді

Стор.12-13 Психологиня досліджує любов у цифрову епоху: чи відрізняються пари, які познайомилися в Інтернеті

Стор.14-15 Непевність і тимчасовість: життя українських мігранток у Польщі

Стор.16-17 Вийшла з друку нова книга Ірини Іваськів «Євдокія», що висвітлює Голодомор на Дніпровщині

Стор.18-19 Українці зламали стереотипи імперіалізму

Стор.20-26 Наша Церква

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті borysten.com.ua

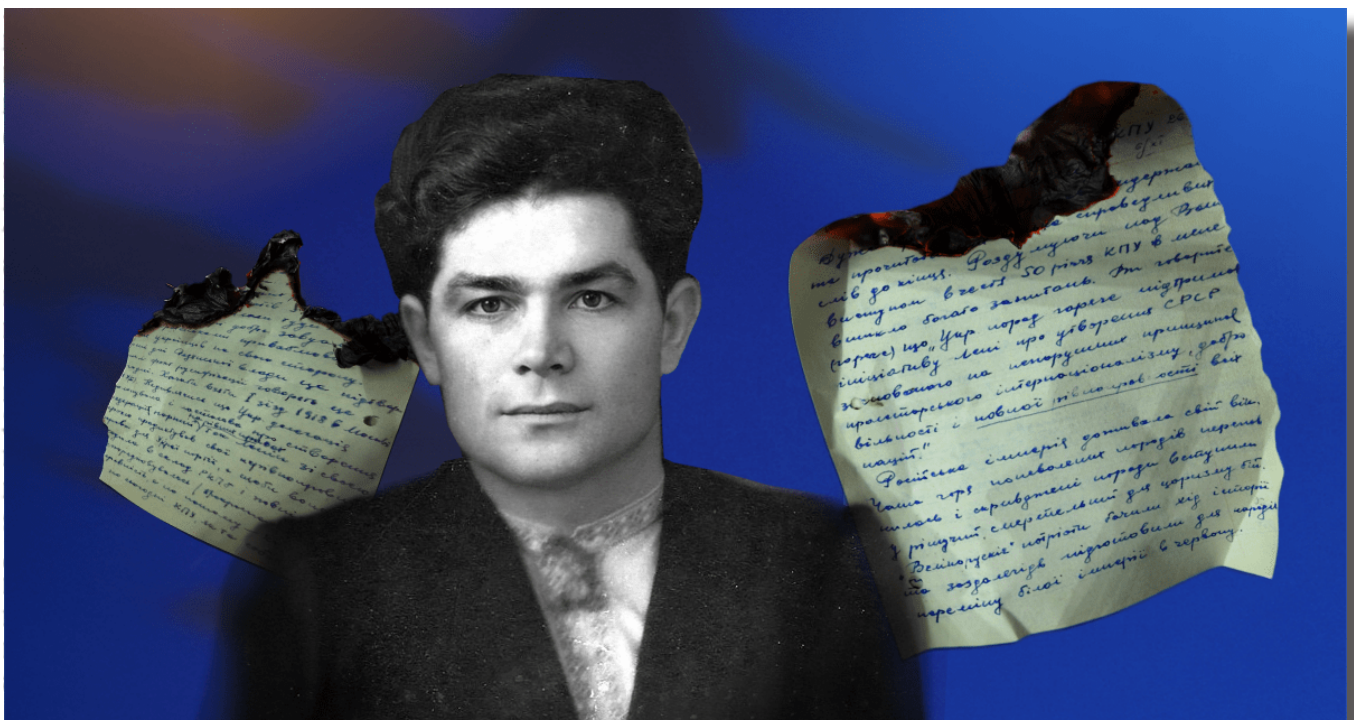
«Актуально»

у Дніпрі віншували лауреатів відзнаки **ім. В. Макуха**

ВЧИНИВ САМОСПАЛЕННЯ ЗАРАДИ УКРАЇНИ: У ДНІПРІ ВІНШУВАЛИ ЛАУРЕАТІВ ВІДЗНАКИ ІМ В. МАКУХА

У Дніпрі вдруге вручили відзнаку імені Василя Макуха. Учасник українського руху опору в СРСР. Воїн УПА. 5 листопада 1968 на знак протесту проти комуністичної тоталітарної системи, колоніального становища України, політики русифікації та агресії СРСР проти Чехословаччини він здійснив акт самоспалення на Хрещатику у Києві

“Невипадково було обрано місцем проведення урочистої імпрези віншування володарів і знаків Василя Макуха за 2025 рік у коледжі електрифікації Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Адже цей освітній заклад співпрацює довгі роки із редакцією всеукраїнського щомісячника “Бористен” та Дніпропетровською обласною організацією Національної спілки письменників України, які були причетні до створення цієї імпрези. Четверо лауреатів були присутні особисто. А четверо, які є представниками української діаспори США, із зрозумілих причин не змогли прибути на урочисту імпрезу. Це Володимир Могучий зі штату Нью-Джерсі, Віра Боднарук з Флориди, Світлана Свириденко зі штату Коннектикут та знаний меценат Василь Стан з Бостону. Дуже важливим було те, що ця відзнака з самого початку свого заснування, а це вже друге нагородження, має представників, чи має своїх лауреатів, як і в США, так і в Україні, що підтверджує єднання українців у цьому світі. Надзвичайно різноманітним представленням всіх професій. Так, зокрема, якщо говорити про українських номінантів, то це і голова Новопокровської селищної ради Людмила Муркович, це ветеран російсько-української війни Якуба Юрій. Це людина, яка турбується про спокій наших співгромадян, а конкретно займається зв’язками з громадськістю підрозділу національної поліції – Алла Малиновська-Поправка. Зрештою, це директор коледжу електрифікації Микола Петрович Цоколенко, який довгі роки займається не просто освітньою діяльністю, а прагне її наповнити національно-патріотичним вихованням”, – наголосив Фідель Сухоніс, журналіст, голова ДОО НСПУ.

Ветерани російсько-української війни. Дніпрянин Юрій Якуба, який 24 лютого пішов добровольцем. І наголошує – життя і різноманітні заходи сьогодні дуже на часі. “Те, що міста живуть, проходять заходи і багато різноманітних культурних подій у місті, говорить про те, що ЗСУ правильно роблять свою роботу”, – наголошує він.

Частина поліцейських сьогодні в ЗСУ. 28% відсотків в поліції складають жінки. Під час повномасштабного вторгнення рік тому Алла стала мамою вдруге, а в декреті фактично не була.

“Бо я відчула, що потрібна тут, адже ми розпочали з колегами багато нових проєктів. Намагаюся усіма силами поєднувати материнство і роботу. У мене неймовірна команда! Загалом, війна вносить корективи. Наприклад, у нас понад 50% відділу – це ВПО. Хлопці та дівчата, які тут знайшли нові робочі місця. Це вже готові спеціалісти, але були ті, які до цього ніколи не займалися роботою з громадою. Але навчилися всього у нас. Їм було вдвічі складніше, але вони все успішно подолали. Така відзнака важлива, бо це стимул робити ще більше проєктів в майбутньому”, – каже вона.

Людмила Муркович отримала відзнаку за активну громадянську позицію та значний внесок у забезпеченні підтримки ВПО на Дніпропетровщині. Відео, яке надійшло від голови Дніпропетровської обласної організації політичних в'язнів і репресованих Івана Дремлюги про життя і постать Василя Макуха прослухали присутні.

ЛАУРЕАТАМИ ВІДЗНАКИ ІМЕНІ Василя Макуха за 2025 рік визнано:

Василь Стан (США) – за системну допомогу героїчної боротьби українського народу у війні з шовіністичною росією

Віра Боднарук (США) – за багаторічну громадську діяльність спрямовану на утвердження української України у світі

Володимир Могучий (США) – за подвижницьку працю протягом десятиріч на ниві духовної розбудови України

Світлана Свириденко (США) – з нагоди 90-тя та плідну громадську діяльність на українській ниві

Юрій Якуба (Україна) – за активну громадянську позицію та розробку концепції духовного і політичного відродження України «Народний гетьманат»

Людмила Муркович (Україна) – за активну громадянську позицію та значний внесок у забезпечення підтримки ВПО

Микола Цоколенко (Україна) – за пропаганду і поширення серед широких верств населення української звичаєвості і традицій

Алла Малиновська-Поправка (Україна) – за високий професіоналізм, ініціативність та розбудову громадянського суспільства.

Дарина Сухоніс,
фото Валерій Кравченко

На фото частина лауреатів, які особисто відвідали вручення у колі
однодумців

ПОЕТИ НЕ ВМИРАЮТЬ

**Шибка дрижить,
як мембрана.
Щось вже не так, а
втім,
рано ще, дуже рано
цей полишати дім.**

А. Шкляр

Занадто зарано подаленів у засвіти член НСПУ, член правління Дніпропетровської обласної організації НСПУ, прекрасний поет, професійний редактор, щирий друг, власник великого добросердного серця **АНАТОЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ ШКЛЯР** (01.10.1954, Дніпропетровськ – 12.11.2025, Дніпро).

А.М. Шкляр народився 01.10.1954 р. в Дніпропетровську (нині Дніпро). Закінчив українське відділення філологічного факультету Дніпропетровського державного університету. Працював журналістом у газетах заводу ім. Петровського, тресту «Дніпроспецбуд», потім – директором Дніпропетровського клубу письменників, редактором і завідуючим редакцією художньої літератури видавництва «Промінь», редактором видавництва «Поліграфіст», директором видавництва «Січ». Автор п'яти поетичних збірок. Твори друкувалися у періодичних виданнях України, Австралії, Канади, США. Лауреат літературних премій ім. Олександра Стовби, Павла Кононенка.

Поетичні збірки Анатолія Шкляра – «Скрипковий ключ», «Знак птаха», добірки «Сторожа» (в колективній збірці «Гурт»), «Тисячоока хвиля», «Віртуальний потяг» – підкорюють читача філософічністю, щирістю, свіжістю думок, свідчать про живу та постійну еволюцію українського слова, яке не втомлюється виражати наші радості, болі, сподівання та роздуми.

Талановитий письменник і редактор Анатолій Миколайович мав плеяду учнів, розкривав в поезії перед початківцями нові глибини почуттів, думок та світогляду, а головне – смак українського Слова.

ПЕТРІВ БАТІГ

Скрипить старезний віз, бо з возу все пропало...

Серпневих ос азарт – невимушений гріх
розбитих кавунів, покинутих недбало,
і всюди вздовж доріг зліта петрів батіг.

Світіння пелюсток, мов подих із безодні, –
небесний напівтон розлито на стеблі,
і я аж здивувавсь, коли мене сьогодні
якийсь дивак Петро хльоснув із – під землі.

Ким був той чоловік? Одвічним гречкосієм,
кремезним козаком, погоничем волів?
Зітхав трагічно віз, потрапивши у виям,
коли дарунки віз до молодиць і вдів...

Крізь дощ у травах брів, забрюханий по вуса,
і шепотів слова, неначе в напівсні...
Куди ж це повела його лиха спокуса,
що цей тугий батіг згубив у гущині?

Отак іду і я... Трагічних трав неспокій
у цей серпневий день навів, Петре, сум...
Стьобає по ногах батіг блакитноокий,
до серця дістає землі солодкий струм.

А. Шкляр

Кончина А. М. Шкляра після важкої хвороби – неймовірна втрата для культурного осередку країни.

Але! Справжні поети не вмирають, бо строфи їх поезій безсмертні.

Між Києвом і Цешином. Почесний докторський ступінь для професорки міжкультурної педагогіки Еви Огородзької-Мазур

Цешин, осінь 2025 року. У камерній залі Цешинського Осередку Культури «Народний Дім» учора пролунали слова вдячності, визнання й академічного братерства. Професорка Ева Огородзька-Мазур, науковиця з Сілезького університету, була удостоєна почесного звання Doctor Honoris Causa Київського Метрополійного Університету імені Бориса Грінченка в Україні. Урочистість відбулася під час інавгурації нового навчального року на Факультеті мистецтва і наук про освіту Сілезького університету.

Подія мала не лише науковий і академічний, але й глибоко гуманістичний характер.

Рішення Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 27 березня 2025 року було одностайним.

У поясненні наголошено, що професорка Огородзька-Мазур отримала це визнання за багаторічну плідну співпрацю, значний особистий внесок у зміцнення наукового потенціалу університету, реалізацію спільних польсько-українських наукових проєктів, а також за розвиток багатокультурної та міжкультурної освіти.

Ці слова сьогодні звучать як своєрідне кредо сучасної міжкультурної педагогіки — науки про діалог, відкритість і емпатію. У часи, коли кордони стають жорсткішими, саме академічна співпраця між Польщею та Україною творить міст, що поєднує не лише університети, а й людей та їхні цінності.

Професорка Огородзька-Мазур уже багато років розвиває концепцію міжкультурної освіти, досліджуючи, як у багатонаціональних регіонах Центральної Європи формується ідентичність молодого покоління. Протягом понад тридцяти років вона проводить наукові

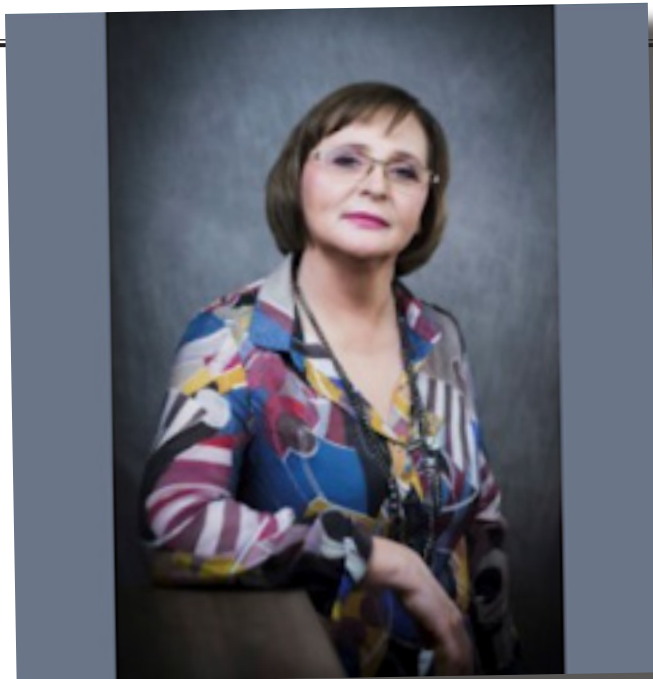
дослідження на прикордоннях нашої країни, реалізує проєкти, які підтримують освіту українських дітей у Польщі, та публікує праці, що створюють спільний простір розуміння і солідарності.

Київський Метрополійний університет імені Бориса Грінченка, який надав польській науковиці це почесне звання, — це інституція з вражаючою традицією та сучасним баченням. Він виник у 2024 році внаслідок об'єднання Київського університету та Київської академії мистецтв, продовжуючи понад 120-річну історію підготовки педагогів, гуманітаріїв і митців.

Його місія коротка, але зобов'язуюча: служити особистості, спільноті та суспільству. Це не просто гасло, а філософія службового лідерства (servant leadership), глибоко вкорінена в академічній культурі університету. Такі фундаментальні цінності, як відповідальність, духовність, довіра, різноманітність і професіоналізм, звучать у діяльності викладачів і студентів цього закладу.

Нині тут навчається понад дев'ять тисяч студентів, а навчальні програми педагогічного факультету охоплюють як початкову педагогіку, так і корпоративну освіту, коучинг, освітній дизайн і педагогіку вищої школи. Університет є членом Magna Charta Universitatum, International Association of Universities та European University Association. Він співпрацює з численними академічними осередками у світі, зокрема у Фінляндії, Ізраїлі, Португалії та Польщі, і активно бере участь у програмі Erasmus+.

У цьому контексті співпраця з Сілезьким університетом набуває особливого значення.

. У час, коли Україна бореться за виживання та європейське майбутнє, академічне партнерство стає не лише науковим актом, а й проявом солідарності. Ректор Сілезького університету, проф. Ришард Козьолек, у листі до київських колег писав: «Ми хочемо висловити наш рішучий протест проти вторгнення у вашу країну та запевнити у нашій повній солідарності. Ми зробимо все можливе, щоб зберегти співпрацю і надати всю необхідну допомогу».

Патрон університету, Борис Грінченко (1863–1910), був значно більшою постаттю, ніж просто письменник чи педагог. Він служив Україні своєю творчістю, бо вірив, що справжня незалежність починається у свідомості й серцях громадян. Автор першого Словника української мови, редактор газет і журналів, учитель і етнограф, він уособлював ідеал служіння народові через освіту.

У молодості, за поширення забороненої літератури українською мовою, його було заарештовано та позбавлено права викладати. Проте він не здався — навчав у сільських школах, писав підручники, казки й оповідання, які стали основою української дитячої літератури. Він вірив, що «той, хто тримає освіту в руках, може змінити обличчя Землі».

Борис Грінченко помер передчасно в італійському містечку Оспедалетті, але його дух служіння, покори й любові

до народу живе в університеті, який носить його ім'я. І не випадково саме цей університет — з місією служіння та прагненням до досконалості — відзначив польську вчену, яка також бачить в освіті простір зустрічі, порозуміння і трансформації.

Вручений нашій професорці почесний докторський ступінь — це не лише жест визнання. Це також символічний знак тяглості між поколіннями педагогів, між народами, між візією та реальністю. Цешин і Київ зустрілися в цій церемонії не лише на академічній мапі, а передусім у просторі ідей.

У світі, пораненому війнами та поділами, педагогіка — ця тиха, часто недооцінена наука — нагадує, що будівництво мостів починається з розмови, діалогу, взаємної підтримки та наукової співпраці. Професорка Ева Огородзька-Мазур, продовжуючи традицію діалогу й розуміння, доводить, що можна бути і вченим, і гуманістом водночас — людиною, яка «служить, щоб інші могли зростати».

Щиро вітаємо професорку Еву Огородзьку-Мазур із почесним званням *Doctor Honoris Causa* Київського Метрополійного університету імені Бориса Грінченка!

**Проф. Богуслав
Сліверський
Лодзь**

Відновлення Українського Осередку на Флориді

Після великих направ від шкоди заподіяних ураганом Іяном три роки тому, Український Культурний і Релігійний Осередок ім. Св. Андрія в Норт Порті, Флорида був нарешті відкритий 22. листопада. На вечір відкриття прибули члени громади та гості, щоб нарешті бути разом у своїй українській домівці та скласти пожертви, щоб покрити великі кошти направи.

Голова Осередку Віктор Лісничий привітав гостей в елегантно прибраній залі і попросив отця Олега Сацюка від православної громади і отця Дмитра Касіяна від греко-католицької громади освятити відновлений Осередок.

років тому українськими піонерами з Америки і Канади. Вони подбали, щоб українці на Флориді мали свій український дім і свою церкву, щоб продовжувати культурне і товариське життя та мати свій Божий Дім. Каплиця при Осередку була освячена православним і греко-католицьким владиками для вжитку обох конфесій.

Три роки направ припинили культурне життя в Осередку -- не було вечірок, концертів, доповідей, товариських зустрічей на карти чи шахи, дивитися фільми, чи сходитися ліпити вареники.

Але нарешті після успішних направ культурне життя починає оживати. Тут уже відбуваються проби-репетиції дитячого хору "Світанок" під проводом Олега Майовського, розпочалося навчання в "Рідній Школі" де навчається 35 дітей, тут проходять репетиції ново-створеного українського театру "UArt" під проводом Максима Вишкварка. Тут існує бібліотека ім. Сенатора Юзика (одного із засновників Осередку з Канади) та читацький куток де можна оглянути українські і американські часописи і журнали.

Осередок був заснований 50

На світлині:

Слово має культурно-освітній референт Віра Боднарук

Для приємності гостей при кінці вечері була коротка мистецька програма. Дитячий хор Світанок виконав пісні "Привіт", "Ми небесне військо" і "Друзі" під проводом Олега Майовського. Новостворений Ансамбль Бандуристів під проводом Зиновії Заковоротної виконав "America the Beautiful" та "Ой у лузі червона калина". А соліст Максим Вишкварок зачарував усіх піснею "Ніч така місячна" під супровід бандури. Гучні оплески дякували виконавцям за чудову програму.

Голова Осередку Віктор Лісничий розповів при помочі прозірок про фізичний стан Осередку, а заступниця голови і "мотор напрям" Дарія Томашоска подала фінансовий звіт з напрям та потреби на покриття боргів. Був заклик складати датки на цю ціль.

Щира подяка за успішний вечір членам управи Осередку: Вікторові і Галі Лісничим, Дарії і Євгенові Томашоским. Тарасові Королію, Ярі Літош, Юлі Даниловець та всім хто причинився до великого успіху вечора.

Віра Боднарук,
Культурно-Освітня Референтка
Осередку ім. Св. Андрія

«З редакційної пошти»

Психологиня досліджує любов у цифрову епоху: чи відрізняються пари, які познайомилися в Інтернеті

Любов – одне з найскладніших і водночас найуніверсальніших людських почуттів. Вона супроводжує людство від найдавніших часів, що підтверджують як археологічні знахідки, так і перші письмові джерела. Сучасна культура також переповнена історіями кохання – від літератури до кіно й музики. Попри різноманітність традицій і звичаїв, любов залишається глобальним феноменом.

Саме тому дослідження, які проводить д-р Марта Коваль з Інституту психології Університету Вроцлавського у Польщі, мають велике значення. Вона вивчає романтичне кохання у міжкультурній перспективі та співпрацює з міжнародною групою понад 400 дослідників із 100 країн. Польська психологиня проводила польові дослідження серед культур, які майже не контактують із Заходом: серед мая у Гватемалі, племені Дани у Папуа, маорі на островах Кука та аборигенів Австралії. Любов як універсальна людська потреба. У великому міжнародному проєкті команда Коваль опитала майже 70 тисяч осіб із 91 країни, які перебувають у стосунках. Лише 0,2% зізналися, що не відчують романтичної любові до партнера. У всіх інших – інтенсивність почуттів була високою.

Подібні результати отримано й у традиційних суспільствах, далеких від західної культури – у народів Цімане (Болівія), Бготія (Індія), фулані (Нігерія), хадза (Танзанія). Це спростовує стару тезу про те, що романтичне кохання –

«винахід» Заходу.

Водночас способи вираження любові різняться. У колективістських культурах любов частіше проявляється через турботу: приготування улюбленої страви чи щоденну допомогу. В індивідуалістичних суспільствах важливішими є слова, зокрема часте «я тебе кохаю». В Індонезії чоловіки демонструють серйозність намірів через традиційний дар *uang rapai*, а в Південній Африці – через *lobola*, подарунок сім'ї нареченої у вигляді худоби.

Чому любов важлива для добробуту. Ще одне велике дослідження (86 тис. людей із 90 країн) показало: більшість ніколи не одружилися б із людиною, яка має всі бажані риси, але яку вони не кохають. Романтична любов лишається головною умовою союзів.

Наукові дані переконливо свідчать: щасливі стосунки знижують рівень стресу, покращують психічне здоров'я, самооцінку, а навіть впливають на фізичний стан – від реконвалесценції після медичних процедур до подолання шкідливих звичок. Натомість нещасливий шлюб підвищує ризик депресії й погіршує добробут як партнерів, так і їхніх близьких.

Любов в епоху додатків для знайомств. Сьогодні дедалі більше людей закладають стосунки через Інтернет. Д-р Коваль і її колеги дослідили 10 тисяч осіб у 50 країнах і з'ясували, що понад 21%

познайомилися онлайн. У Польщі цей показник сягає аж 48%, у той час як у Гані – лише 8%.

Важлива деталь: знайомства в Інтернеті однаково поширені серед молодших і старших дорослих.

Проте виявлено й тонку різницю: люди, які познайомилися онлайн, повідомляли про трохи нижчу задоволеність стосунками та менш інтенсивну любов, ніж ті, що познайомилися традиційним шляхом. Це не означає, що «тіндерпари» приречені на невдачу. Любов – складна система взаємодій, і успіх

залежить від багатьох чинників.

Чи впливають антидепресанти на здатність кохати?

Окреме дослідження стосувалося осіб, які на початку стосунків приймають антидепресанти (SSRI). Чимало людей бояться, що ліки можуть «вимкнути» здатність до закохування. Однак аналіз даних 810 учасників показав: у порівнянні з іншими вони були так само пристрасні, так само думали про партнера і так само були активні сексуально. Поки що не виявлено жодного негативного впливу лікування на романтичні почуття.

Любов потребує праці

Хоча сучасні дослідження поглиблюють розуміння різних аспектів любові, більшість даних ґрунтується на спостереженнях, і наука постійно рухається вперед. З'являються довготривалі дослідження, що дають змогу відстежувати, як почуття змінюється з роками.

Підсумовуючи, д-р Марта Коваль зазначає: коли любов є взаємною і щасливою – це одне з найпрекрасніших почуттів, здатне надати життю сенсу. Але вона потребує турботи, уваги, постійної праці та взаємного залучення. Любов варто берегти.

Підготовлено на основі: Kowal M., Psycholożka: Badam czy pary, które poznały się przez internet, różnią się od siebie, "Gazeta Wyborcza" (e-wydanie), 30.10.2025

Стефан Лашин (США)

Непевність і тимчасовість: життя українських мігранток у Польщі

За матеріалами розмови з д-р Іванною Килюшик, дослідницею української міграції, ад'юнктом Академії Леона Козмінського у Варшаві.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії мільйони українців були змушені покинути свої домівки. Більшість із них — жінки, діти та люди похилого віку, які ніколи не планували еміграції. Польща стала однією з перших країн, що відчинила свої двері перед українськими біженцями. Разом із цим обидва суспільства — українське і польське — розпочали складний процес взаємної адаптації.

Між стереотипами і новими реаліями

Як зазначає д-р Іванна Килюшик, нинішня хвиля еміграції має зовсім інший характер, ніж попередні. Польське суспільство звикло до образу українського мігранта з 1990-х років — людини, що приїжджає

на сезонні роботи в будівництво, сільське господарство чи сферу послуг. Цей образ, на жаль, був тісно пов'язаний із низькостатусними видами праці.

Нові мігрантки — освічені, активні жінки — зіткнулися з цим старим стереотипом, до якого додався ще один: «біженка, що потребує допомоги». Відтак формується подвійний тиск — очікування вдячності та покори, поєднане з недовірою й поблагливим ставленням.

Дескілінг і втрачені можливості

Однією з найсерйозніших проблем є дескілінг — праця нижче рівня власних кваліфікацій. За даними Національного банку Польщі, це стосується близько 44% українських мігрантів. У багатьох випадках жінки з вищою освітою змушені погоджуватися на роботу прибиральницями або доглядальницями, бо саме так їх сприймає частина суспільства. Водночас це явище шкодить і польській економіці, адже потенціал цих людей залишається невикористаним.

Життя «між» — стан лімінальності

Дослідження засвідчують, що чимало українок перебувають у стані лімінальності — між минулим і майбутнім, між Україною та Польщею. Вони вже не відчують себе частиною старої реальності, але ще не вкорінилися у новій. У самій Україні, попри початкову підтримку, часом лунають критичні зауваження на адресу тих, хто виїхав. У Польщі ж вони стикаються з іншими упередженнями. Цей подвійний тиск створює почуття провини, самотності та невизначеності.

Життя в умовах непевності

Дослідження засвідчують, що чимало українок перебувають у стані лімінальності — між минулим і майбутнім, між Україною та Польщею.

Вони вже не відчують себе частиною старої реальності, але ще не вкорінилися у новій. У самій Україні, попри початкову підтримку, часом лунають критичні зауваження на адресу тих, хто виїхав. У Польщі ж вони стикаються з іншими упередженнями. Цей подвійний тиск створює почуття провини, самотності та невизначеності.

Жінки, які адаптуються

Попри всі труднощі, значна частина українок успішно інтегрується. Ті, хто знайшов роботу за фахом і створив умови для дітей, поступово пускають коріння в Польщі. Велике значення має безпрецедентна політика польської держави, що надала мігрантам право на легальне проживання, працю, освіту та медичну допомогу. Деякі жінки відкрили власні підприємства чи громадські організації, використовуючи свій досвід для підтримки інших.

Соціальний капітал для України

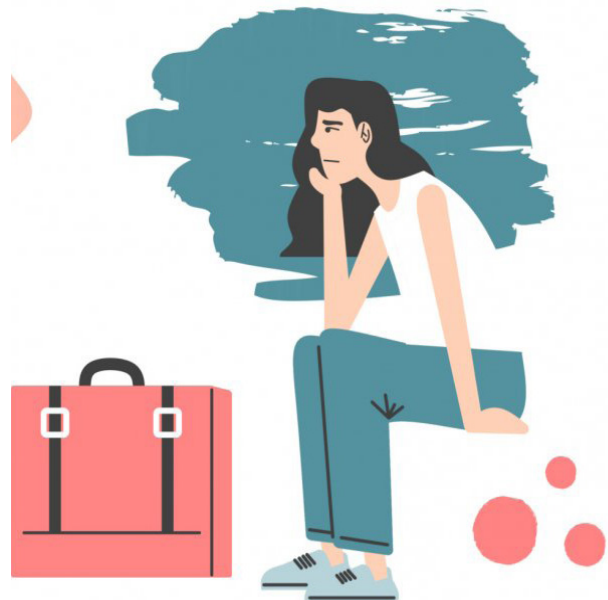
Кожна українка за кордоном накопичує людський і соціальний капітал — знання, контакти, досвід життя в демократичному середовищі. У майбутньому цей капітал може стати безцінним ресурсом для відбудови країни. Особливо важливими є діти-мігранти, які зростають у багатомовному та толерантному середовищі. Їхнє покоління здатне зробити Україну ще більш відкритою до світу.

Досвід українських мігранток у Польщі — це історія болю, сили й надії. Вони живуть між двома світами, але саме з цього «між» виростає нова якість українського життя — більш гнучка, свідомо та зріла.

Підготував Стефан Лашин (США)

Життя в умовах непевності

До війни більшість українок мислили довгостроково — планували навчання дітей, кар'єру, власне житло. Тепер їхнє життя сповнене тимчасовості: дозволи на проживання подовжуються лише на кілька місяців, медіа поширюють чутки про можливе скасування захисту. До цього додається відчуття втрати зв'язку з Батьківщиною, що швидко змінюється. Повертаючись у відпустку, багато жінок кажуть, що Україна вже «інша», а «поїзд пішов далі».

Вийшла з друку нова книга Ірини Іваськів «Євдокія», що висвітлює Голодомор на Дніпровщині

Щороку, у четверту суботу листопада, Україна відзначає День пам'яті жертв Голодоморів. Підрахували: щоб вшанувати хвилиною мовчання кожного, хто впродовж трьох хвиль Голодоморів загинув від голоду, знадобиться 13 років... До цього скорботного Дня представлю читачам журналу нову книгу «Євдокія», яка являє собою свіжу (видрукувану у 2024 році) збірку художніх оповідань і повістей.

Центральне місце у збірці посідає історична повість «Євдокія», що бере свій початок у 1928 році й завершується в нашому сьогоденні, охоплюючи сторічний відрізок історії. Це захоплива героїчна й родинна сага про життя української жінки на тлі драматичних подій XX і XI століть. Євдокія постає перед нами як символ незламності українського народу, здатного вистояти у найважчі часи, зберігши при цьому свою ідентичність. Повість «Євдокія» висвітлює Голодомор на Дніпровщині, який я досліджувала на прикладі життя своєї бабусі. Мій рід і по маминій, і по батьковій лінії сильно постраждав від голодоморів. Мої батьки зростали під час третьої хвилі голодоморів, тож пам'ять у людей про ці страшні сторінки життя була й залишається дуже сильною.

Моя прабабуся під час першого голодомору сильно надірвала своє здоров'я, тому довго й тяжко хворіла і не могла народити дитину. Вона змогла народити дитину лише у 1928 році, але фізично була настільки виснаженою, що померла, так і не побачивши своєї доні. Мій прадід, учитель церковної школи, вигодовував дитя чим міг, на момент другого Голодомору цій дитині – моїй бабусі – було 4 роки. Під час другого Голодомору мого прадіда вбили на базарі за те, що він вкрав засохлу скоринку й ніс додому нагодувати маленьку Євдосю. Дитина повністю осиротіла, її батька оголосили ворогом народу, а її, як дочку ворога народу, вивезли в сиротинець під Іркутськом в Росії...

У цій книзі описується весь жах, який їй довелося там пережити: внаслідок зґвалтування моя бабуся, ще будучи неповнолітньою дитиною, народила мою маму. Але їй вдалося вирватися звідти: вона повернулася до України напередодні третього Голодомору (саме цей Голодомор дуже сильно лютував на Дніпровщині). Моя бабуся двічі топила в річці мою дворічну маму, бо не було чим її годувати...

Не всі, але ми вижили... Так виглядає палітурка «Євдокії».

Геноцид українського народу продовжується і сьогодні. Російсько-українська війна є підтвердженням цієї тези. Стирання українських сіл і міст з лиця землі, атаки на енергетичну структуру й медичні заклади, полювання на комбайнерів і спалювання пшениці на полях, розстріл фермерських господарств і вивезення врожаю, розстріли черг цивільних, що прийшли за гуманітарною чи за пенсією, і транспортних засобів, що просто розвозять людям хліб, викрадення українських дітей, підлив Каховської дамби, катування й морення голодом наших військових і цивільних у російському полоні (усі ж ми бачимо, якими наших людей повертають з полону)... Росіяни роблять те, що колись робили їхні діди. І вся російсько-українська війна загалом, і кожний її злочин зокрема – це чергові акти геноциду українського народу.

Тому інші оповідання в книзі «Євдокія» висвітлюють і сьогодення України – різні періоди російсько-української війни. До збірки увійшли оповідання: «Поцілунок тата» (відголосок Іловайської трагедії із сильним посилом відроджуватися зі смерті у життя), «Ангел України» (фентезі-оповідання, оповідання-молитва про події 2021-го року), «Письменницькі кавусинки» (оповідання-стан про тривожний переддень повномасштабного вторгнення).

До збірки увійшло також автобіографічне dark-оповідання «Переплутане поховання» – історія

особистої трагедії, яка піднімає важливі питання про людяність, відповідальність, емпатію, повагу до чужого болю, прийняття втрати і цінність життя.

Як висловилася Юлія Купіч, рецензентка книги, членкиня НСПУ, «книга «Євдокія» – гостроцікава подорож крізь час і простір української історії та сучасності, уособлення історичної пам'яті українського народу, своєрідний літопис української душі, який змушує замислюватися, співпереживати і вірити у прекрасне майбутнє України». Так, на сторінках книги оживають різноманітні долі й характери, але всі вони об'єднані спільною любов'ю до України. Ця книга – про нас, про наше минуле й наше сьогодення, а також про те, що робить нас українцями.

До роботи над підготовкою книги до друку доклали зусиль ще дві січеславські письменниці, членкині НСПУ Марія Дружко і Євгенія Яворська.

Адресую свою книгу і дорослим і дітям: без будь-яких обмежень віку (адже відчувати себе українцем може як школяр, так і літня людина), а також без обмежень географічного місцезнаходження (адже українці є в кожній країні по всьому світу). Ця книга для школярів і студентів, для батьків і вчителів, для шахтарів, хліборобів, митців – для кожного, кому болить Україна. Мій особистий внесок у розвиток української культури і зміцнення патріотичного виховання поколінь українців.

У 2025 році книга була презентована на I Міжнародній науково-практичній конференції «Цінуймо мову над усі скарби, якщо ми хочемо зватися народом!» у м. Кам'янському та отримала багато позитивних відгуків від читачів. Царство Небесне всім померлим у Голодоморах. Вірю, що Господь десь там, на небі, відгодує їх найсмачнішими стравами...

**Ірина Іваськів
(м. Кам'янське)**

Українці зламали стереотипи імперіалізму

Розпад Російської імперії. Протягом майже чотирирічної повномасштабної російської агресії в Україні було зроблено багато пропозицій та рекомендацій щодо миру, які, зокрема, були проігноровані російською стороною. Українська сторона практично прийняла будь-яку пропозицію щодо тимчасового припинення вогню, чудово знаючи, що тимчасове припинення вогню не вирішує головної проблеми для України.

Ні, проблема не в Путіні. Він бандит і вбивця найгіршого ґатунку в історії, але російській нації завжди вдавалося народжувати клонів або когось ще гіршого. Івана Грозного, хоча й не одразу, змінив цар Петро I, а Петра, хоча й не одразу, змінила цариця Катерина.

Принаймні, всі троє визнані жорстокими вбивцями протягом усієї історії. Росія породила більше, ніж їй належить, жорстоких варварів. Вся її історія була пов'язана з захопленням земель та імперіалізмом. Якій нації на землі потрібно одинадцять часових поясів території, і вона все одно вторгається в Україну, щоб окупувати ще більше? Але в цьому й суть! Україна ніколи не може бути в безпеці від Росії, поки Росія є імперією з її жадібністю до нових завоювань.

Сьогодні близько 150 націй знаходяться в складі Російської імперії, здебільшого проживаючи на своїй території, яка була захоплена та поглинена Росією. Крім того, деякі, здавалося б, незалежні країни, такі як Казахстан, Узбекистан, Білорусь, Вірменія, існують лише доти, доки вони служать російськими додатками або, в кращому випадку, сурогатами. Цьому потрібно покласти край. Україна тут не є жертвним ягням, як її часто зображують. Україні самотійно, за підтримки своїх друзів, вдалося змінити ситуацію. За майже чотири роки повномасштабної війни Україна довела, що є чемпіоном свободи та демократії. Жодна країна на землі, можливо, Сполучені Штати, не має військового потенціалу України. Чи готова Україна до НАТО? Це стало смішним питанням. Що стосується демократії, то жоден президент демократичної країни не слухає свій народ так, як президент України Зеленський. Так, він намагався взяти під контроль владу антикорупційних інституцій України через законні побоювання щодо проникнення Росії. Його власний народ різко дорікнув йому, і за один день він змінив курс. Я впевнений, що він знайшов інший спосіб боротьби з проникненням.

Я живу в Сполучених Штатах. Я їжджу до України тричі на рік. Україна є більш демократичною навіть у воєнний час, ніж Америка за часів Трампа, де всі три гілки влади контролюються однією людиною, яка не розрізняє правильне і неправильне, добро і зло.

Дозвольте мені дешевий постріл. Нинішній президент Америки нагадує російських царів і комісарів, на щастя, без можливості вбивати своїх опонентів. Суть у тому, що єдиним реальним рішенням російської агресії та імперіалізму є кінець імперії. Поставити Росію на економічні коліна за допомогою санкцій, щоб російським військовим і поліції не можна було платити.

Поліцейської держави більше не буде. У Росії. Буде зміна режиму і, ймовірно, хороший хаос, і такі нації, як казанські татари, калмики, чеченці, саха, башкири, буряти, ерзя, повстануть. Їм не потрібна ядерна зброя, бо вони нікого не лякатимуть, тому вони передадуть її агентству ООН, і лише тоді настане справжній мир. Росія все ще існуватиме, але лише як національна держава, а не як імперія.

Проблема сьогодишнього світу, у XXI столітті, полягає в тому, що залишається імперія, де один народ править над багатьма іншими. Єдине рішення — свобода для цих інших. Жодна нація під Богом не має права правити іншими націями. Сьогодні українці зламали стереотипи імперіалізму. Вони борються не лише за власну свободу, а й за свободу всіх націй. Уявіть собі це як план тривалого миру! Свобода для всіх націй і всіх людей! Існує суть, з якою повинні погодитися всі люди.

Аскольд Лозинський (США)

Наша Церква

Видання благословив Патріарх УПЦ КП Філарет.
Бюлетень відіграє важливу роль в регіоні та Україні по
наверненню населення до духовних витоків нації та
релігійності. Виходить з вересня 2002 року. З грудня
2018 року додаток називається «Наша Церква»

Релігійний додаток часопису "Бористен"

№ 51 (2025)

**Знаючи, що добро
перемагає, адже в
добрі та на боці
добра Бог і всі
ангели Його – ми
маємо боротися
проти гріха та
проти зла,**

Митрополит Епіфаній

Сьогодні ми урочисто вишановуємо Архистратига Михаїла та всі небесні безтілесні сили, разом прославляючи їх, як служителів Божої волі та наших помічників на шляху спасіння.

Свято це було встановлене у стародавній час на знак того, що ми, християни, відкидаємо неправдиве поклоніння духам безтілесним, як нібито богам, чого помилково дотримувалися язичники та деякі послідовники єресей. Але ми вишановуємо Божих ангелів, духів безтілесних, які залишилися вірними Творцю, як тих, хто виконує волю Пресвятої Тройці та допомагає нам у боротьбі зі злом. І саме на цей день було призначено вишановувати разом всі небесні сили тому, що у восьмому дні дев'ятого місяця отці Церкви бачили символічний зв'язок зі служінням і роллю ангелів.

Латинська назва місяця листопада походить від слова «дев'ять», «дев'ятий місяць», бо давня традиція розпочинала рік від березня, від початку весни, коли природа ніби оновлюється з її приходом. А вишанування ангелів саме у дев'ятий місяць повинне нагадувати нам про дев'ять ангельських чинів, про ангельську ієрархію та впорядкованість світу вірних духів Божих, які відповідно до свого чину і порядку, встановленого Творцем, служать Господу, виконуючи Його благу волю.

Восьмий день дев'ятого місяця також був обраний, щоби нагадати про той восьмий день, який отці називають «невечірнім», який пророко символізує життя майбутнього віку. Адже вік цей ми, дотримуючись біблійної традиції, обраховуємо седмицями, тобто тижнями, які мають сім днів. За шість днів Бог сотворив світ, усе невидиме і видиме, а у сьомий день спочив від творення – і цей сьомий день буття триває досі. Але коли Син Божий, як свідчить Писання і як ми віруємо, прийде у славі, у супроводі святих та ангелів судити живих і мертвих, тоді все творіння буде оновлене, буде, за словом апостола Петра, нове небо і нова земля. І тоді настане восьмий день

буття, де світло буде вічним, без ночі та темряви. Цей восьмий день буття – день вічності, і тоді всі праведні, воскреснувши, увійдуть у Царство Небесне, де сяятимуть, як сонце, і де будуть жити у блаженному бутті з Богом так, як нині живуть ангели. Про все це нам свідчить Писання.

Тому ми, саме сьогодні особливо прославляючи Архистратига Михаїла і всі небесні сили, робимо це для того, щоби нагадати для себе самих вчення Церкви про світ ангельський і про служіння духів Божих, а також про нашу спільну мету, до якої ми, люди та ангели, покликані – звершувати волю Божу. Щоби вона серед нас, людей, виконувалася так само на землі, як ангели Божі виконують її на небесах духовних.

Ми всі живемо в умовах, коли зло і гріх діють у світі, в людстві, і все це впливає на нас самих. Ми все життя своє проводимо у боротьбі проти зла. Всяка справжня боротьба є важкою, але ще важче боротися тоді, коли немає впевненості у перемозі, немає надії, що перемога можлива. Диявол і злі сили знають це та спокушають людей думкою, що боротися проти зла безглуздо, адже воно, коли подивимося навколо себе, має таку велику силу і так глибоко укорінилося. То хіба слід нам примиритися з цим, припинити боротися, капітулювати перед силою зла?

Вишанування Архангела Михаїла та всього собору небесних сил нагадує нам про ту боротьбу, яка на початку буття світу сталася серед ангелів. Тоді найвищий з ангелів, ім'я якого було Денниця, що означає «Досвітня зірка», спокусився своєю силою і могутністю та подумав, що він сам, без Бога, може бути богом і панувати над іншими ангелами і над творінням. Через свою гординю він відпав від Бога та спокусив частину ангелів. Тому названий він був сатаною і дияволом, противником Божим і неправдомовцем, а спокушені ним ангели стали бісами, демонами.

Однак більша частина ангелів залишилася вірними Богові. Очолив їх Михайл Архангел, саме ім'я якого, що у перекладі означає «Хто, як Бог», тобто «хто може бути богом замість Бога істинного?», показує вірність цього ангела Господу. І сталася боротьба на небесах між ангелами і бісами, між Архистратигом Михайлом і сатаною. Диявол і демони зазнали поразки та були скинені з небес, про що нам нагадує і почуте сьогодні слово з Євангелія. А Михайл і вірні ангели утвердилися в добрі.

Тому день нинішнього святкування – це день свідчення перемоги добра над злом. Це день, зміст святкування якого утверджує нас у вірі, що ми можемо перемогти зло, бо воно не всесильне. І тому, знаючи, що добро перемагає, адже в добрі та на боці добра Бог і всі ангели Його – ми маємо боротися проти гріха та проти зла. І як Архангел Михайл та воїнство небесне перемогли сатану, бо залишилися вірними Богові, так і ми, коли будемо вірні Богові, то переможемо.

Доказом всього цього для нас, для нинішнього покоління вірних в Україні, є цей Золотоверхий храм Божий, присвячений Архистратигу Михайлу. Бо злоба безбожників та воля кремлівської імперії зла майже 90 років тому знищили цей храм, збудований у 1108 році. Він пережив нашість татаро-монгольське, пережив усі буремні століття нашої історії, але був знищений у страшні роки сталінсько-більшовицького кремлівського терору. І тоді, коли у 1937 році висадили його у повітря вибухівкою, то думали безбожні слуги сатани, що остаточно перемогли вони Церкву і саму віру людей в Творця неба і землі.

Але Господь явив силу і славу Свою. Більшовицька імперія у дні святкування Преображення Господнього у 1991 році за три дні впала. Україна, яку Московія

понад три століття тримала у своєму ярмі – стала вільною. Незалежна, автокефальна і помісна Українська Православна Церква відродилася. І на місці руїни знову постав цей величний храм.

Відбулося це 25 років тому, і нинішній рік ювілею ми маємо, як рік спогаду і вшанування історичної події, що засвідчила: Бог перемагає і Він також допомагає тим, хто бореться зі злом, досягати перемоги.

Храм цей відродився не лише матеріально, але і духовно. Він став центром життя відродженої Помісної Церкви так само, як він був церковним центром для православ'я в Україні у час відродження ієрархії на початку XVII століття, у період боротьби за православ'я та українську ідентичність.

За цей час, за цю чверть століття, багато було буремних подій, в центрі яких був наш Михайлівський Золотоверхий монастир і наш собор. Але всі ці події засвідчили незламність духу нашого українського народу, його прагнення до правди і до свободи, його жертвність. І нині, в час війни, в час великих страждань нашого народу через агресію російської імперії зла ми, дивлячись на цю вже історію, маємо надихатися вірою в перемогу правди та у можливість досягнути справедливого і тривалого миру для України. Бо на нашому боці правда, а там де правда, там де любов, там Бог. А де Бог – там перемога.

Ці слова ми знову згадували днями, коли Святійший патріарх Філарет відвідав Михайлівський монастир і Митрополичий дім, де ми якраз говорили про це – про перемогу правди і про любов. І тут, перед цим престолом, освячення якого він звершив чверть століття тому, ми разом помолилися за перемогу України, за наше військо, за наш народ.

На жаль, зло все ще діє у світі, диявол противиться Богові та спокушає людей творити діла темряви і ширити неправду. Але ми бачимо також і силу Божу, ми відчуваємо допомогу Архистратига Михайла і всіх небесних сил. Тож нині, прославляючи їх, будемо черпати в їхньому прикладі натхнення до боротьби зі злом. Будемо пам'ятати, що в цій боротьбі ми не самотні – з нами Господь, з нами сила Його жертвної любові, явленої на хресті, з нами Архангел Михайл і всі сили небесні. Тож борімося зі злом – і побачимо перемогу Господа, Йому ж слава на віки віків! Амінь.

“Новини”

Митрополит Епіфаній відзначив бійців із «Азовсталі»

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 18 листопада 2025 року зустрівся у своїй резиденції з бійцями «Азовсталі», які провели в російському полоні понад три роки. Захисники нещодавно були звільнені в межах чергового обміну полоненими й нині проходять реабілітацію.

У зустрічі також взяли участь військовий капелан Православної Церкви України протоієрей Максим Бєрвінов та дружини захисників України.

Предстоятель Православної Церкви України висловив вдячність за незламність та захист Батьківщини й відзначив українських оборонців високою церковною нагородою – медаллю «Хрест Свободи».

«Ми дякуємо Богові за те, що ви повернулися додому. Ви вистояли там, де здавалося неможливим вистояти. Нехай Господь і надалі зміцнює вас у силі й мужності, а з Божою допомогою – ми здатні здолати будь-які випробування», – наголосив Митрополит Епіфаній.

Захисники України та капелан подякували Предстоятелю за молитви, підтримку й високі церковні нагороди та подарували Його Блаженству прапор морської піхоти.

Митрополит Епіфаній провів зустріч з представниками проєкту «Медичні капелани»

Предстоятель автокефальної Православної Церкви України 2 грудня 2025 року провів у Митрополичому домі зустріч з головою Синодального управління медичного капеланства ПЦУ протоієреєм Сергієм Кирилюком та представниками компанії SoftServe.

платформи «Медичні капелани», призначеної для надання комплексної підтримки, що включає духовну опіку, психологічну допомогу, а також психотерапевтичні й психіатричні послуги тим, хто постраждав від війни, спричиненої російською агресією.

У зустрічі також взяв участь секретар Київської Митрополії архієпископ Вишгородський Агапіт.

За підсумками зустрічі відбулося підписання меморандуму про співпрацю та партнерство, який визначає подальші напрями спільної діяльності.

Сторони обговорили питання поглиблення співпраці задля розвитку унікальної онлайн-

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 28 листопада 2025 року прийняв у своїй резиденції начальника військ радіаційного, хімічного і біологічного захисту Командування Сил підтримки Збройних Сил України полковника Євгена Нагорного разом із сім'єю.

У зустрічі також взяли участь митрополит Білоцерківський Євстратій та секретар Синодального управління військового духовенства Православної Церкви України протоієрей Олексій Гончаренко.

Його Блаженство поспілкувався з гостями про ситуацію щодо відбиття повномасштабного російського нападу, духовну підтримку українського війська та систематичне порушення агресором Конвенції про заборону хімічної зброї.

Окрім того, Предстоятель автокефальної Української Православної Церкви подякував військовослужбовцям за захист нашої держави та відзначив їх церковними нагородами.

ФУНДАЦІЯ «ПРОМЕТЕЇВ ОТВІТ»

Головним пріоритетом Фундації з осідком у США є сприяння у збереженні української свідомості та ідентичності, культурної спадщини і традиції серед широкого громадського загалу, особливо серед студентів вищих навчальних закладів в Україні та за кордоном, надання фінансової і моральної допомоги науковцям, студентам, винахідникам, громадським активістам іншим чинникам, котрі формують громадянське суспільство та демократію в Україні. За чинним американським законодавством пожертви надіслані до Фундації «Прометеїв отвіт» не підлягають оподаткуванню.

Promethean's Retort, P.O. Box 35, Lyndhurst, NJ 07071-0035
USA . 4petrop@verizon.net, 201 460 1364